

JÓZEF KULISZ SJ

W DRODZE KU JEDNOŚCI Z KOŚCIOŁEM „NIECHALCEDOŃSKIM”

W 1973 miało miejsce spotkanie Pawła VI z przedstawicielem Kościoła niechalcedońskiego Patriarchą Aleksandrii Shenouda III. Owocem tego spotkania była Wspólna deklaracja. W części chrystologicznej tej Deklaracji czytamy: *W nurcie naszych tradycji apostołskich przekazanych naszym Kościołom i w nich zachowanych, «i w zgodności z trzema pierwszymi soborami ekumenicznymi», wyznajemy jedną wiarę w Jednego Boga w Trójcy Świętej i w Bóstwo Jedynego Syna, Boga Wcielonego, drugą Osobę Najświętszej Trójcy, Słowo Boga, odbicie Jego chwały i żywy obraz Jego istoty. On to dla nas stał się człowiekiem, przyjmując za swoje «ciało rzeczywiste i duszę racjonalną, staje się nam podobnym we wszystkim oprócz grzechu». Wyznajemy, że nasz Pan i Bóg i Zbawiciel i Król nas wszystkich, Jezus Chrystus, «jest Bogiem doskonałym w swym bóstwie i doskonałym człowiekiem w swym człowieczeństwie. W Nim, bóstwo jest zjednoczone z człowieczeństwem w jednej rzeczywistej, doskonałej jedności, bez zmieszania i wymieszania, bez pomieszania, bez zmiany, bez rozdzielania i rozłączania». Jego bóstwo nie odłączyło się w żadnym czasie, nawet na mgnienie oka, od człowieczeństwa. Będąc Bogiem wiecznym i niewidzialnym, stał się widzialny w ciele, przyjmując postać sługi. W Nim zachowane są wszystkie właściwości bóstwa i wszystkie właściwości człowieczeństwa razem w rzeczywistej, doskonałej, niepodzielnej i nierozłącznej jedności¹.*

W dniu 13 grudnia 1996 r. w Rzymie miało miejsce spotkanie Jana Pawła II z Karekin II Sarkissian, Najwyższym Patriarchą wszystkich Ormian. Papież Jan Paweł II w spotkaniu tym powiedział m.in.: *Mocą sukcesji apostołskiej, która pozwala nam wzajemnie uznać ważność kapłaństwa służebnego i episkopatu, nasze Kościoły celebryją te same sakramenty, zwłaszcza chrzest i Eucharystię².*

Patriarcha Karekin II Sarkissian oświadczył m.in.: *W ciągu ostatnich trzydziestu lat... widoczny jest znaczny postęp w stosunkach między Kościołem katolickim a prawosławnym apostołskim Kościołem Ormiańskim. Dialog*

¹ *Dichiarazione comune*, 10 maggio 1973, *Enchiridion vaticanium*, Bologna 1967, 4/2500. Choć nie ma tu wyrażenia „jedna osoba w dwu naturach”, mimo to możemy odnaleźć treści nauczania soboru w Chalcedonie.

² *Documentation Catholique*, 2. 02. 1997, nr 2153.

teologiczny na płaszczyźnie oficjalnej i półoficjalnej popierany i blisko śledzony przez władze naszych Kościołów wyjaśnił liczne problemy, które były przeszkodą w naszych wzajemnych stosunkach. Towarzyszy nam wspólne zrozumienie w dziedzinie chrystologii, a mianowicie wspólne pojęcie osoby Chrystusa³.

We wspólnej zaś deklaracji Jan Paweł II i Katholikos Karekin konstatują z radością, że dokonujący się ostatnio rozwój stosunków ekumenicznych i dyskusje teologiczne prowadzone w duchu miłości i chrześcijańskiego braterstwa rozproszyły liczne nieporozumienia odziedziczone od kontrowersji i sporów przeszłości. Dialog i spotkania przygotowały stosowny grunt dla wzajemnego zrozumienia i odtworzenia głębszej duchowej komunii opartej na wspólnej wierze w Trójcę Świętą, którą otrzymali od Chrystusowej Ewangelii i świętej Tradycji Kościoła.

Ze szczególnym zadowoleniem uznają wielki postęp, który ich Kościoły dokonały w poszukiwaniu wspólnej jedności w Chrystusie, Słowie Bożym, które stało się ciałem, Bogiem doskonałym w swym bóstwie i człowiekiem doskonałym w swym człowieczeństwie. Jego bóstwo jest złączone z człowieczeństwem w osobie jedynego Syna Bożego, zjednoczeniem, które jest rzeczywiste, doskonałe, bez zmieszania, bez zmiany, bez rozdzielania i rozłączania...

Jan Paweł II i Katholikos Karekin II wyrazili również głębokie przekonanie, że mocą wspólnej i podstawowej wiary w Jezusa Chrystusa i mocą tego, co wynika z obecnej Deklaracji, ubolewania godne kontrowersje i podziały, które czasem wyływały z różnych sposobów wyrażania wiary, nie powinny nadal negatywnie wpływać na świadectwo dzisiejszego Kościoła. Pokornie wyrażają wobec Boga ból z powodu tych kontrowersji i rozbieżności i ich determinację, by wymazać z ducha pamięci swoich Kościołów gorycz, wzajemne oskarżenia a nawet nienawiść, którą czasami okazywały w przeszłości i które mogą jeszcze dzisiaj rzucać cień na prawdziwie braterskie i chrześcijańskie stosunki między odpowiedzialnymi i wiernymi naszych dwóch Kościołów, które się rozwinęły w szczególności ostatnimi czasy⁴.

Józef Kulisz SJ – ks. prof. dr hab., dziekan PWT „Bobolanum” w Warszawie, kierownik Katedry Teorii i Historii Dogmatu na Wydziale Teologicznym ATK.

³ Tamże

⁴ Tamże